

***Handlingsprogram
Räddningstjänsten Västra Skaraborg***

Förebyggande mot olyckor och Räddningstjänst

***för
kommunerna***

Lidköping, Vara, Grästorp och Essunga

HANDLINGSPROGRAM FÖR SKYDD MOT OLYCKOR.....	3
INLEDNING	3
<i>Fokus på förebyggande.....</i>	3
<i>Tydligt ansvar för den enskilde.....</i>	3
DE NATIONELLA MÅLEN	4
RÄDDNINGSTJÄNSTEN VÄSTRA SKARABORGS UPPDRAG.....	4
AVGRÄNSNINGAR	5
KOMMUNERNAS RISKER.....	5
RISKER SOM KAN LEDA TILL RÄDDNINGSSINSATS.....	6
<i>Risker kopplat till byggnader och anläggningar</i>	6
<i>Infrastrukturrisiker</i>	7
<i>Naturolyckor</i>	7
<i>Terrorism och organiserad brottslighet</i>	8
Insatsstatistik 2006 - 2010	8
RÄDDNINGSTJÄNSTENS VISION, STRATEGIER OCH MÅL	10
<i>Vision</i>	10
<i>Strategier/Verksamhetsmål.....</i>	10
... förhindra olyckor samt vidta skadebegränsande åtgärder innan olyckan inträffar (punkt 1 och 2).....	11
... förbereda räddningsinsatser (punkt 3).....	11
... genomföra räddningsinsats (punkt 4).....	12
... åtgärder efter räddningsinsats (punkt 5).....	13
... inre arbete (punkt 6).....	13
ORGANISATION	15
<i>Förvaltningsorganisation</i>	15
Ledning och administration	16
Förebyggande enhet	16
Rengöring, brandskyddskontroll och egensotning.....	17
Enhet för kontakter med allmänheten	18
Operativ enhet.....	18
Resursenhet	19
Utryckningsorganisation	20
Beredskap.....	21
Kompetens	21
Förmåga	22
Räddningstjänst under höjd beredskap	23
VARNING OCH INFORMATION	24
HAMNAR OCH DERAS GRÄNSER I VATTNET.....	24
AVTAL	25

Handlingsprogram för skydd mot olyckor

Inledning

Det måste bli färre som dör, färre som skadas och mindre som förstörs. Så skriver regeringen i propositionen ”Reformerad räddningstjänstlagstiftning”¹. För att färre skall dö, färre skall skadas och mindre förstöras måste antalet olyckor minimeras. Dessutom måste åtgärder vidtas så att konsekvensen av de olyckor som trots allt inträffar blir så små som möjligt.

Räddningstjänsten Västra Skaraborg är en gemensam organisation för kommunerna Lidköping, Vara, Grästorp och Essunga. Verksamheten är organiserad under en gemensam nämnd som juridiskt tillhör Lidköpings kommun. Räddningstjänstens uppdrag från kommunerna regleras i räddningsnämndens reglemente. Detta handlingsprogram utgår från uppdragsparagrafen som anger att räddningsnämnden utför kommunernas uppgifter enligt lagen om skydd mot olyckor samt enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Undantaget är då kommunen enligt lagens mening betraktas som ägare eller nyttjanderättshavare.

Lagen om skydd mot olyckor anger att alla kommuner skall anta ett handlingsprogram för den olycksförebyggande verksamheten samt ett handlingsprogram för räddningstjänst. Räddningstjänsten Västra Skaraborg har valt att redovisa dessa program i ett gemensamt dokument.

Handlingsprogrammet skall minst revideras vid varje ny mandatperiod. Detta handlingsprogram är det tredje i ordningen.

Fokus på förebyggande

I lagen om skydd mot olyckor och i propositionen betonas betydelsen av en förebyggande verksamhet. Samtidigt är det enligt regeringen viktigt att minnas att det inte råder ett antingen eller förhållande mellan förebyggande och skadeavhjälpande arbete. Den kvalitet som idag finns på det skadeavhjälpande arbetet måste även den utvecklas om konsekvenserna av de olyckor som sker skall minimeras.²

Tydligt ansvar för den enskilde

Lagen om skydd mot olyckor framhåller att det är den enskilde, vare sig det är en fysisk eller juridisk person, som har det primära ansvaret för att skydda liv och egendom samt att inte orsaka olyckor. Först om en olycka inträffar eller överhängande fara råder för att en olycka skall inträffa och den enskilde själv eller med anlitan av någon annan inte kan klara av situationen, är det samhällets skyldighet att ingripa. Här har räddningstjänsten en given stödande roll med rådgivning och information.

¹ Prop. 2002/03:119, Reformerad räddningstjänstlagstiftning

² Prop. 2002/03:119 s. 35

De nationella målen

I lagen om skydd mot olyckor anges det nationella målet. Målet anger inriktningen för det offentligas åtagande.

Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredställande och likvärdigt skydd mot olyckor.¹

Inom ramen för det nationella målet skall även förutsättningarna för en hållbar utveckling beaktas. Med detta avses såväl ekologisk, som social och ekonomisk hållbarhet. Hänsynstagande till detta skall ske såväl i samband med det förebyggande arbetet som vid räddningsinsatsen och vid åtgärder efter insatsen. Exempel på sådant som bör beaktas i dessa sammanhang är val av släckmedel och omhändertagande av förorenat släckvatten.²

Vidare finns ett nationellt mål för räddningstjänstverksamheten.

Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.³

Räddningstjänsten Västra Skaraborgs uppdrag

Kommunerna har ålagts sex uppdrag i lagen om skydd mot olyckor. Dessa uppgifter har kommunerna Lidköping, Vara, Grästorp och Essunga gett Räddningstjänsten Västra Skaraborg i uppdrag att ansvara för. Vidare skall räddningstjänsten ansvara för att pröva tillstånd för hantering av brandfarliga och explosiva varor samt utöva tillsyn över efterlevnad av lagen.

1. Förebygga

Räddningstjänsten skall se till att åtgärder vidtas för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt, utan att andras ansvar inskränks, verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder.

2. Underlätta för den enskilde

Räddningstjänsten skall vidare underlätta för den enskilde att själv bidra till sin säkerhet genom rådgivning, information och utbildning.

3. Tillsyn

För att kontrollera lagens efterlevnad ska kommunen utöva tillsyn. Tillsynen ska vara behovsanpassad och riktas mot riskfyllda byggnader och anläggningar samt till anläggningar där många kan komma tillskada.

¹ 1 kap. 1 §, SFS 2003:778, Lag om skydd mot olyckor

² Prop. 2002/03:119 s. 44, Reformerad räddningstjänstlagstiftning

³ 1 kap. 3 §, SFS 2003:778, Lag om skydd mot olyckor

4. Räddningstjänst

Räddningstjänst är samhällets stöd till den enskilde vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att förhindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljön.

5. Undersöka

Räddningstjänsten skall i skälig omfattning efter en räddningsinsats undersöka olyckan, dess orsak, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts.

6. Sotning och brandskyddskontroll

Räddningstjänsten ansvarar för att sotning och brandskyddskontroll blir utfört.

Avgränsningar

De förebyggande och avhjälpande åtgärder som redovisas i detta handlingsprogram gäller för de olyckor som kan leda till räddningsinsats. För att kommunerna skall ansvara för en räddningsinsats måste det vara motiverat med hänsyn till behovet av ett snabbt ingripande, det hotade intressets vikt, kostnaderna för insatsen och omständigheterna i övrigt.

Arbetet med att förhindra andra olyckor än de som kan leda till räddningsinsats bedrivs olika i de fyra kommunerna och redovisas alltså inte i detta program. Räddningstjänsten medverkar dock i detta arbete i varierande grad i medlemskommunerna.

Åtgärder vid extraordinära händelser redovisas i separata handlingsprogram för de fyra kommunerna.

Detta program ersätter inget annat program i någon av kommunerna.

Kommunernas risker

Följande geografiska grundfakta finns om kommunerna 2010, tätorter 2005.

	Lidköping	Vara	Grästorp	Essunga	Sammanlagt
<i>Landareal</i>	703 km ²	700 km ²	266 km ²	236 km ²	1.905 km ²
<i>Invånare</i>	38.058	15.774	5.796	5.578	65.206
<i>Invånare per km²</i>	54	23	22	24	34
<i>Största tätort</i>	Lidköping, 24.941	Vara, 3.779	Grästorp, 2.917	Nossebro, 1.774	

Kommunerna är belägna på västgötaslätten med jordbruksmark som dominerande markanvändning. Befolkningen är spridd i mindre tätorter i hela området. Enda större tätorten är Lidköping som utgör 70 % av invånarantalet i Lidköpings kommun. Arbetspendling är ett stort inslag och sker då till större orter intill och inom kommunerna.

Området är rikt på kulturhistoriska platser och byggnader. Byggnader såsom Läckö slott samt många kyrkor från tiden då Sverige kristnades. Även herrgårdar och mindre byar finns som är historiskt intressanta och skyddsvärda.

Beträffande naturen så är Vänerens innanhav ett område som har känslig natur. Grästorp och Lidköping har kuststräckor mot Väneren. Till sjön har också två större vattendrag sina utflöden i Väneren, Lidan och Nossan och dess biflöden. Utmed deras sträckning finns också raviner som kan ha sämre stabilitet.

Det finns också flera områden med djur och växter som är känsliga och skyddsvärda. Ett antal naturreservat och naturskyddsområden finns i kommunerna.

Turismen har en betydande verksamhet, dels för sommarboende men även kulturturism förekommer med Läckö slott och Varas konserthus som lysande stjärnor.

Genom kommunerna går viktiga vägar så som E 20, Rv 44 och Rv 47 som förenar västkusten med övriga delar av Sverige och kanske främst Örebro- och Mälardalsområdet. Västra stambanan går cirka 500 meter i södra delen av Vara kommun. Järnvägsförbindelse finns dock mellan Herrljunga, Vara och Vänersborg samt mellan Vara, Lidköping och Mariestad. Dominerade verksamheten är personbefordran.

Företagandet i området domineras av småindustrier men också ett antal större företag. Större företag finns dels som lokala företag men även de som är representerade över hela Sverige och världen. Många av företag har endast en produktionsenhet och en brand eller annan olycka kan vara förödande för företagets överlevnad.

Risker som kan leda till räddningsinsats

Räddningstjänsten skall fortlöpande arbeta med riskinventering och i möjligaste mån kunna göra en bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas.

För planering av alla typer av risker som kan leda till räddningsinsats krävs ett väl fungerande samarbetsforum med andra myndigheter och organisationer. Naturlig samarbetspartner är Sjukvården, Polisen och andra kommunala förvaltningar. För detta finns olika grupper inom Skaraborg med uppgift att underlätta och planera för räddningsinsatser.

Risker kopplat till byggnader och anläggningar

Inom räddningstjänstens geografiska område finns ett antal byggnader och anläggningar som representerar en förhöjd risk avseende personskador, egendomsskador och skador på miljön. Vid dessa anläggningar är det av särskild vikt att man bedriver ett systematiskt säkerhetsarbete och vidtar förebyggande och skadebegränsande åtgärder. För räddningstjänsten innebär det att dessa anläggningar prioriteras när det gäller tillsyn och insatsplanering.

Räddningstjänsten har valt att kategorisera dessa byggnader och anläggningar enligt följande:

- Anläggningar där personer med hjälpbehov övernattar
- Anläggningar där man yrkesmässigt tillhandahåller tillfälligt möblerad bostad

- Anläggningar som regelbundet inrymmer ett större antal personer med mindre god lokalkännedom
- Stora industrier med många anställda eller industrier med farlig verksamhet
- Komplexa anläggningar som inrymmer många olika verksamheter, har en hög förändringstakt eller på grund av byggnadskonstruktionen utgör en komplex anläggning
- Anläggningar med omfattande hantering av brandfarlig vara
- Sammanhållen bebyggelse med förhöjd risk för kvartersbrand

Nya inslag där olyckor kan inträffa är höga vindkraftverk och master.

Förutom ovanstående finns det inom räddningstjänstens geografiska område fem stycken anläggningar som Länsstyrelsen med stöd av 2 kap. 3 § förordning om skydd mot olyckor har klassificerat som farlig verksamhet. Dessa anläggningar skall uppfylla skyldigheter enligt 2 kap. 4 § lag om skydd mot olyckor.

Infrastrukturrisker

Området genomkorsas av viktiga transportleder med hög belastning av både gods och personbefordran. Olyckor med många inblandade personer eller farligt gods kan förväntas. En stor del av lastbilstransporter från och till västkustens hamnar och industrier till övriga delar av Sverige går genom de fyra kommunerna.

Vänerhamn AB hanterar gods i Vänerns hamnar vilka transporteras med fartyg i den farled som går genom bland annat Ekens skärgård i norra delen av Lidköpings kommun. En olycka där kemikalier hamnar i vattnet är statlig räddningstjänst men blir kommunal räddningstjänst eller sanering när kemikalierna hamnar på stränderna.

Naturolyckor

Markförhållanden utmed, framför allt, Lidan gör att det finns risk för jordskred. Åtgärder har vidtagits för att inventera riskområden och minimera risken för ras utmed de områden som har funnits riskfyllda. Under vintern 2000-2001 steg vattennivån i Väneren beroende på extrema förhållanden. Numera finns en inventering av de områden som skulle bli påverkade vid högt vattenläge eller större mängder nederbörd. Utmed Väneren i Grästorp och upp mot Lidköping och runt Kålland och Kållandsö finns ett antal invallningsföretag. Vissa omfattar jordbruksmark och några, då främst på Kållandsö, omfattar så väl flera bostäder och vägar. Vissa delar kan bli helt avskärmade om fördämningar ger vika. Även ett antal dammar finns i vattendragen, både som aktivt används för kraftutvinning men även äldre nedlagda industrier.

Utmed åarna Lidan och Nossan finns områden med risk för ras och skred.

I delar av kommunerna förekommer stora sammanhängande skogar och områden som är svårframkomliga med risk för stora och komplicerade bränder. Vidare finns det många öar med skog där logistiken vid en insats är komplicerad.

Västergötland ligger i ett band med högre risk för jordbävningar. Skalven är dock inte så stora att det föranleder en räddningsinsats.

Terrorism och organiserad brottslighet

Samhällsutvecklingen visar tendenser där vi ser gruppbildningar med nya åsiktsmönster och med inslag av extrema värderingar. Inslag av organiserad brottslighet ökar med avsiktliga, kriminella handlingar som leder till räddningsinsatser. Detta är för närvarande ett storstadsfenomen men räddningstjänsten planerar verksamhet som syftar till att skapa sådana relationer med allmänheten att risken för hot och våld mot räddningstjänstens personal vid insats minskar.

Insatsstatistik 2006 - 2010

Under åren 2006 - 2010 fördelar sig insatsstatistiken enligt följande, siffrorna inom parentes är per tusen invånare:

	2010	2009	2008	2007	2006
Brand i byggnad	87 (1,33)	100 (1,53)	77 (1,18)	86 (1,32)	75 (1,15)
Brand ej i byggnad	71 (1,09)	83 (1,27)	68 (1,04)	87 (1,33)	93 (1,43)
Automatlarm ej brand	250	225	230	238	235
Trafikolycka	171 (2,62)	162 (2,48)	155 (2,37)	135 (2,07)	114 (1,75)
Utsläpp farligt ämne	17	19	13	15	5
Drunkningstillbud	3	1	0	1	1
Akut sjukvårds larm	20	4	0	0	0
Statlig räddningstjänst	4	2	3	2	2
Övrigt	102	84	101	93	94
Totalt	725 (11,12)	667 (10,23)	647 (9,91)	657 (10,06)	619 (9,53)

År 2010 var ett trendbrott. Sedan mätningarna började var för första gången trafikolycka den vanligaste räddningsinsatsen för Räddningstjänsten Västra Skaraborg. Alla andra år har det varit bränder.

Den vanligaste utryckningsorsaken är larm från en automatisk brandlarmsanläggning trots att brand inte uppstått. Detta är dock inte en räddningsinsats.

Räddningstjänstens vision, strategier och mål

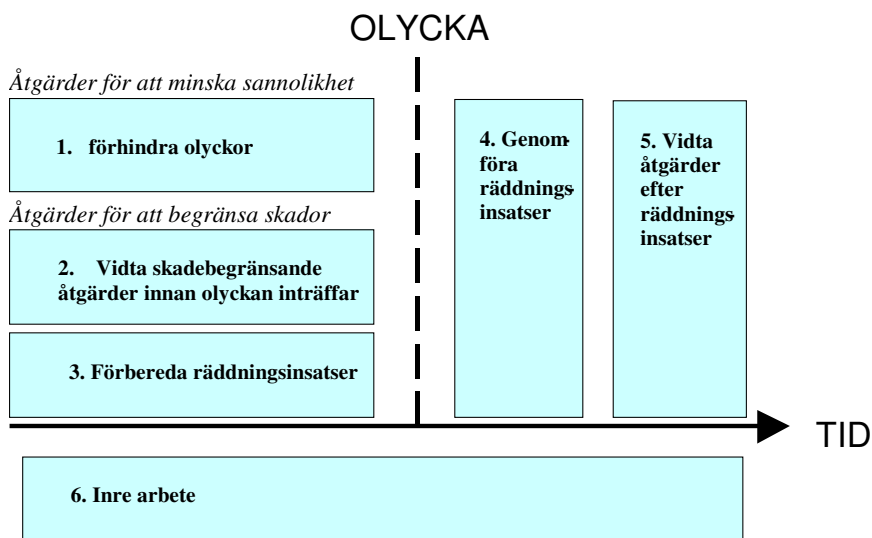
Räddningstjänsten arbetar med dialogbaserad styrning. Detta innebär att man anger en vision, strategier för sträva mot visionen, vilka framgångsfaktorer som räddningstjänsten måste vara duktig på samt indikatorer som man använder för att kontrollera att man är på rätt väg. Detta motsvarar i stort det som kallas verksamhetsmål, säkerhetsmål samt prestationsmål i propositionen.¹ Vidare delas framgångsfaktorerna upp i fyra olika fokusområden, kund, utveckling, medarbetare samt ekonomi.

Vision

Räddningstjänsten vision lyder,

Färre olyckor... mindre konsekvenser... bättre omhändertagande...

Strategier/Verksamhetsmål



Bilden ovan beskriver räddningstjänstens strategier/verksamhetsmål i olika faser. Strategierna och målen skall utvärderas årligen.

¹ Prop. 2002/03:119, Reformerad räddningstjänstlagstiftning

... förhindra olyckor samt vidta skadebegränsande åtgärder innan olyckan inträffar (punkt 1 och 2)

	Framgångsfaktorer/Säkerhetsmål	Indikatorer/Prestationsmål
Kund/Brukare Kunden/brukaren i fokus	Öka allmänhetens kunskap om brandskydd och olyckor genom information, utbildning och rådgivning.	<input type="checkbox"/> Plan för information och extern utbildning <input type="checkbox"/> Externutbildningarna skall ha hög kvalitet <input type="checkbox"/> Utvärdera utförda utbildningar
	Förebygga och begränsa skador till följd av brand genom regelbunden tillsyn, tema- och händelsetillsyn samt brandskyddskontroll	<input type="checkbox"/> Plan för tillsyn <input type="checkbox"/> Efterkontroller genomförda och brister åtgärdade <input type="checkbox"/> Checklistorna följs vid tillsyn <input type="checkbox"/> Aktuellt objektsregister
	Samråd och biträde med andra aktörer och myndigheter i syfte att verka för att åstadkomma skydd mot bränder och andra olyckor	<input type="checkbox"/> Korta handläggningstider <input type="checkbox"/> Rutin för samråd och biträde med andra aktörer och myndigheter
Utveckling Lokal utveckling i ett globalt perspektiv	Utveckla hemsidan	<input type="checkbox"/> Innehållet anpassat för målgrupperna
Medarbetare En attraktiv arbetsplats	Personalen är rätt utbildad	<input type="checkbox"/> APT och medarbetarsamtal <input type="checkbox"/> Uppföljning av vidareutbildningar <input type="checkbox"/> Personalen har rätt pedagogik för målgruppen
Ekonomi Hållbar resursanvändning	Kostnadseffektiv verksamhet	<input type="checkbox"/> Tillsynsplanen jämfört med budget <input type="checkbox"/> Antal utbildningar jämfört med budget

... förbereda räddningsinsatser (punkt 3)

	Framgångsfaktorer/Säkerhetsmål	Indikatorer/Prestationsmål
Kund/Brukare Kunden/brukaren i fokus	Öka den enskildes förmåga att vidta åtgärder innan räddningstjänstens ankomst.	<input type="checkbox"/> Analysera den enskildes vidtagna åtgärder vid insatser
	Öka relationerna till allmänheten för att undvika hot och våld	<input type="checkbox"/> Uppföljning av genomförda aktiviteter

Utveckling Lokal utveckling i ett globalt perspektiv	Omvärldsanalys	<input type="checkbox"/> Riskanalys <input type="checkbox"/> Statistik <input type="checkbox"/> Nätverksträffar förebyggande och operativt <input type="checkbox"/> Följa med i utvecklingen av räddningstjänsten såväl nationellt som internationellt
	Kvalitetssäkra verksamheten	<input type="checkbox"/> Plan för fordon, materiel och metoder <input type="checkbox"/> Plan för samverkan med andra myndighet <input type="checkbox"/> Uppdaterade insatsplaner
Medarbetare En attraktiv arbetsplats	Personalen rätt utbildad, övad och i rätt antal	<input type="checkbox"/> Jämförelser med andra liknande räddningstjänster <input type="checkbox"/> Plan för fysisk och psykisk hälsa <input type="checkbox"/> Plan för utbildning och övning <input type="checkbox"/> Plan för stab och ledning <input type="checkbox"/> Jämförelser med andra liknande räddningstjänster
Ekonomi Hållbar resursanvändning	Minska antalet falska automatlarmer	<input type="checkbox"/> Antalet falska larm/antalet larmobjekt = kvot <input type="checkbox"/> Rutin för uppföljning av falska automatlarmer

... genomföra räddningsinsats (punkt 4)

	Framgångsfaktorer/Säkerhetsmål	Indikatorer/Prestationsmål
Kund/Brukare Kunden/brukaren i fokus	Minimera tid från 112 till påbörjad insats	<input type="checkbox"/> Kontrollera utalarmeringstid, anspänningstid, körtid och angreppstid
	Insatsen skall genomföras på ett effektivt sätt	<input type="checkbox"/> Utvärdering av genomförda insatser
Utveckling Lokal utveckling i ett globalt perspektiv	Kvalitetssäkra insatsen	<input type="checkbox"/> Utvärdering av genomförda insatser <input type="checkbox"/> Miljömässigt insatsarbete <input type="checkbox"/> Använda befintliga resurser rätt <input type="checkbox"/> Arbetsmiljömässigt säkert insatsarbete
Medarbetare En attraktiv arbetsplats	Välkända rutiner som personalen är trygga med	<input type="checkbox"/> Standardrutiner

Ekonomi Hållbar resursanvändning	Noggrannhet vid avslutandet av insats	<input type="radio"/> Rutin för avslutande av insats
---	--	--

... åtgärder efter räddningsinsats (punkt 5)

	Framgångsfaktorer/Säkerhetsmål	Indikatorer/Prestationsmål
Kund/Brukare Kunden/brukaren i fokus	Stödja drabbade	<input type="radio"/> Erbjud berörda kontakt efter insats <input type="radio"/> Informera den drabbade om åtgärder efter insats <input type="radio"/> Uppmärksamma rådiga ingripanden
Utveckling Lokal utveckling i ett globalt perspektiv	Systematiskt utvärdera och analysera olyckor avseende orsak, förlopp och insats	<input type="radio"/> Rutin för olycksundersökning <input type="radio"/> Jämföra med andra räddningstjänster med liknande insatser
Medarbetare En attraktiv arbetsplats	Avlastande samtal	<input type="radio"/> Rutin för avlastande samtal
Ekonomi Hållbar resursanvändning	Rätt fordon och rätt materiel	<input type="radio"/> Uppföljning av kostnader för fordon och materiel
	Genomföra restvärdesräddning	<input type="radio"/> Har vi fått ersättning för den restvärdesräddning vi utfört

... inre arbete (punkt 6)

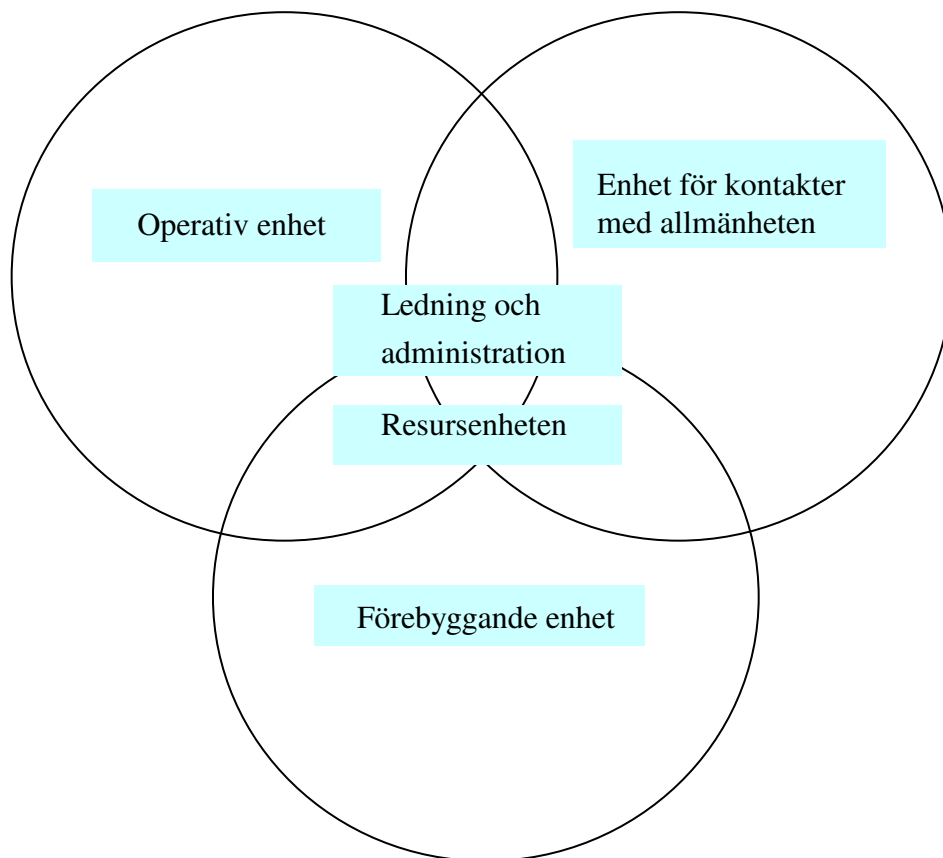
	Framgångsfaktorer/Säkerhetsmål	Indikatorer/Prestationsmål
Kund/Brukare Kunden/brukaren i fokus	Kostnadseffektiva tjänster med god kvalitet	<input type="radio"/> Tillgänglighet <input type="radio"/> Delaktighet <input type="radio"/> Bemötande <input type="radio"/> Kundnöjdhet

Utveckling Lokal utveckling i ett globalt perspektiv	Aktivt miljöarbete	<input type="checkbox"/> Plan för miljöarbete <input type="checkbox"/> Andel miljöbilar <input type="checkbox"/> Totalt utsläpp av koldioxid <input type="checkbox"/> Total elanvändning <input type="checkbox"/> Energianvändning för uppvärmning <input type="checkbox"/> Andelen kommuninvånare som är nöjd med kommunens miljöarbete
	Kvalitetssäkring av verksamheten	<input type="checkbox"/> Handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande
	Säkerhet och trygghet	<input type="checkbox"/> Andelen medborgare som känner sig trygga <input type="checkbox"/> Antal skador per tusen invånare <input type="checkbox"/> Kostnader för skador och tillbud på kommunens egendom
	God folkhälsa	<input type="checkbox"/> Ohälsotal, värdet för åldersgruppen 20-29 år
	Internationalisering	<input type="checkbox"/> Antalet internationella projekt och utbyten <input type="checkbox"/> Externt ekonomiskt stöd för internationella arbeten (EU)
	Nöjd medborgare	<input type="checkbox"/> Andel medborgare som är nöjda med kommunens verksamheter (NMI) <input type="checkbox"/> Befolkningsutveckling i balans, andel invånare i åldrarna 25-44 år
Medarbetare En attraktiv arbetsplats	En god arbetsmiljö	<input type="checkbox"/> All personal skall känna hög delaktighet i rätt frågor inom RVS <input type="checkbox"/> Att ansvar och befogenheter stämmer överens, vad och hur. <input type="checkbox"/> Plan för systematiskt arbetsmiljöarbete <input type="checkbox"/> Jämställdhetsplan
	Gott ledar- och medarbetarskap	<input type="checkbox"/> Nöjd medarbetarindex <input type="checkbox"/> Anställningsvillkor heltid <input type="checkbox"/> Sjukfrånvaro <input type="checkbox"/> Andelen utrikes födda
Ekonomi Hållbar resursanvändning	God ekonomisk hushållning	<input type="checkbox"/> Budget i balans, <input type="checkbox"/> Ekonomisk medvetenhet <input type="checkbox"/> Arbeta med nyckeltalsjämförelser <input type="checkbox"/> Avtalstrohet

Organisation

Förvaltningsorganisation

Organisationen beskrivs som tre cirklar där de olika delarna består av en operativ, en förebyggande och en enhet för kontakter med allmänheten. I mitten finns en del som benämns ledning och administration. Organisationen beskrivs med cirklar för att tydliggöra att delarna skall arbeta intimt tillsammans samt vara flexibel. Det vill säga att resurserna skall kunna sättas in där de för tillfället bäst behövs. Personella resurser för att utföra uppgifter och aktiviteter har samlats i en resursenhet.



Ledning och administration

Förvaltningsledningen utgörs av räddningschef, ställföreträdande räddningschef och chef för operativ enhet. Förvaltningsledningens uppgift är att leda verksamheten i enlighet med uppsatta mål samt vara dess verkställande organ. Övriga arbetsuppgifter för ledningen är de traditionella med personal- och ekonomiadministration, budgetarbete, planering och uppföljning.

Vidare ingår en analysfunktion som arbetar med uppföljning och utvärdering av insatser samt omvärldsbevakning.

I ledning och administration ingår också en assistent som svarar för rutinmässiga arbetsuppgifter gällande ekonomi och personaladministration samt posthantering, diarieföring och receptionsfunktion.

Räddningschefen skall vara brandingenjör med påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer.

Förebyggande enhet

Enheten förebyggande ansvarar för tillsyn utifrån lag om skydd mot olyckor och för tillståndsprövning och tillsyn utifrån lag om brandfarliga och explosiva varor. Vidare ansvarar enheten förebyggande för att hjälpa andra myndigheter med sakkunskap inom brandskyddsområdet. Sådan hjälp lämnas i huvudsak genom medverkan vid samrådsmöten, besiktningar eller genom remissyttranden. För att förebygga andra olyckor än bränder samverkar den förebyggande enheten med andra myndigheter och aktörer i olika nätverk. Denna samverkan sker både inom de fyra medlemskommunerna och i större regionala nätverk.

Ansvarig för enheten förebyggande är ställföreträdande Räddningschef. Förutom ansvarig omfattar enheten en Brandinspektör och en Brandingenjör med delad tjänst mellan den förebyggande enheten och den operativa enheten. Vid behov nyttjas personella resurser från resursenheten gällande utförande av planerade aktiviteter.

Enheten ska ha tillgång till brandingenjörskompetens och lägsta kompetens för utförande av tillsyn ska utgöras av utbildad brandman med vidareutbildning Tillsyn A. I övrigt ska personal ha den kompetens som behövs för att utföra tilldelade uppgifter.

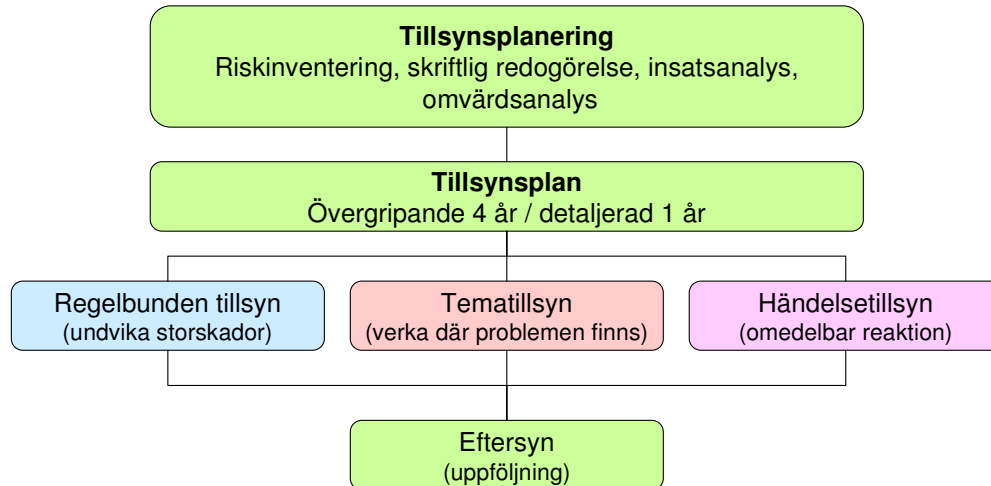
Målet med den förebyggande verksamheten är att minska risken för brand, explosion och andra olyckor samt begränsa skadeverkningarna av sådana händelser.

Tillsynsverksamheten bedrivs enligt en fastställd process och delas in i tre olika kategorier enligt följande:

- Regelbunden tillsyn; som syftar till att minska risken för brand och explosion med allvarliga konsekvenser för samhället.
- Tematillsyn; som syftar till att verka där brandproblemen är som störst i samhället.

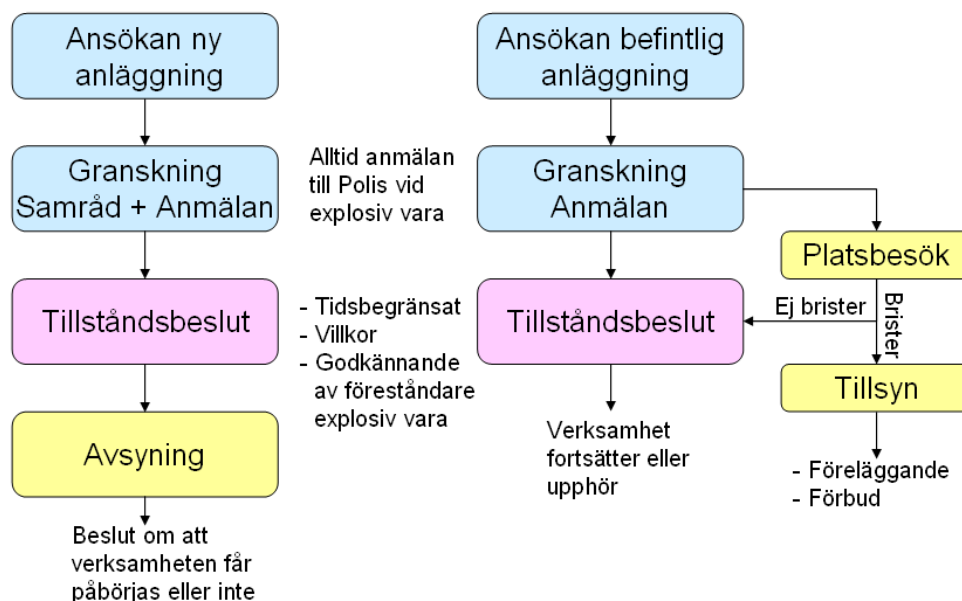
- Händelsetillsyn; som syftar till att genom punktinsatser snabbt kunna reagera på inträffade händelser i samhället.

Process för tillsyn



Tillståndsprovning utifrån lag om brandfarliga och explosiva varor sker enligt en fastställd process.

Process för tillståndsprovning



Rengöring, brandskyddskontroll och egensotning

Sotningsverksamheten är organiserad i fyra distrikt med tre olika entreprenörer. Räddningsnämnden fastställer frister och taxa för rengöring och taxa för brandskyddskontroll. Räddningsnämnden får medge att en fastighetsägare själv utför rengöringen av den egna anläggningen under förutsättning att det kan ske på ett betryggande sätt.

De som utför rengöring hos entreprenörerna skall vara utbildade skorstensfejare eller motsvarande. För de som beviljats att rengöra sina egna anläggningar gäller att de skall kunna styrka tillräcklig kompetens. De som utför brandskyddskontrollen skall minst vara utbildade skorstensfejartekniker.

Enhet för kontakter med allmänheten

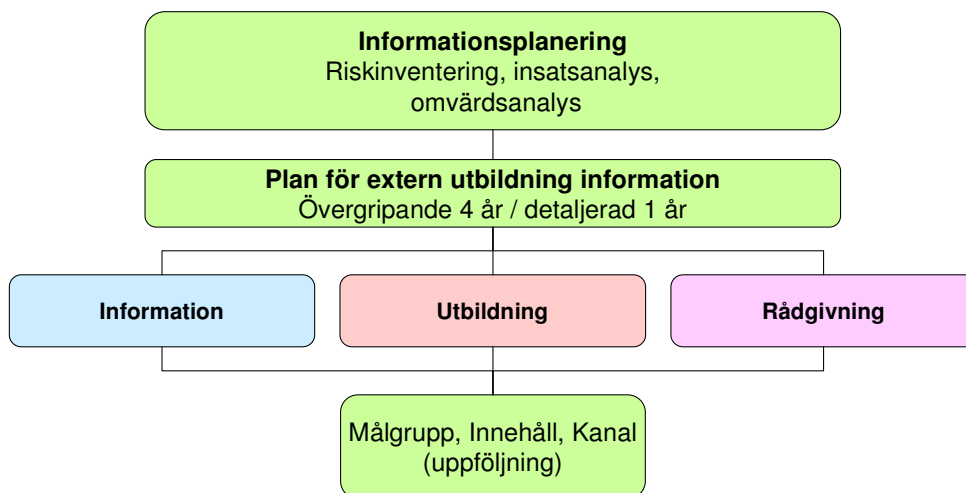
Enheten ansvarar för rådgivning, information och utbildning riktat till den enskilde.

Ansvarig för enheten för kontakter med allmänheten är en Brandinspektör som planerar, bokar och följer upp informationsaktiviteter. Genomförande av planerade aktiviteter sker med hjälp av personella resurser från resursenheten.

Ansvarig för enheten ska vara ha lägst kompetens motsvarande Brandförman heltid eller Räddningsledare A. I övrigt ska personal ha den kompetens som behövs för att utföra planerade aktiviteter.

Målet med verksamheten är att öka den enskildes förmåga att själv vidta förebyggande åtgärder mot brand och andra olyckor samt stärka den enskildes förmåga att vidta åtgärder innan räddningstjänstens ankomst vid brand eller annan olycka. Verksamheten syftar också till att skapa sådana relationer med allmänheten att risken för hot och våld mot räddningstjänstens personal vid insats minskar.

Process för rådgivning, information och utbildning.



Operativ enhet

Enheten svarar för genomförandet av räddningsinsatser, planeringen av räddningstjänsten och dess materiella resurser, framtagande av insatsplaner, utbildning, schemaläggning och övning av insatsstyrkorna. Enheten bedriver ett kontinuerligt analysarbete för utveckling av räddningstjänsten. Enheten svarar för drift och underhåll av räddningstjänstens fordon och materiel. Arbetet innebär samordning, planering och utförande av underhållsarbete. Uppgifterna omfattar även materiel för höjd beredskap. Enheten ansvarar också för att på

uppdrag av Vård & Omsorg i Lidköping utföra fixartjänster åt äldre och funktionshindrade i syfte att minska antalet fallolyckor.

Förutom enhetschef omfattar enheten en Brandinspektör och en Brandingenjör med delad tjänst mellan den förebyggande enheten och den operativa enheten.

Arbetsledningsmässigt tillhör utryckningsorganisationen och resursenheten den operativa enheten.

Chefen för operativ enhet skall minst vara utbildad i kurs B för räddningsledning eller motsvarande äldre utbildning. Enheten ska ha tillgång till Brandingenjörskompetens. I övrigt ska personal ha den kompetens som behövs för att utföra tilldelade uppgifter.

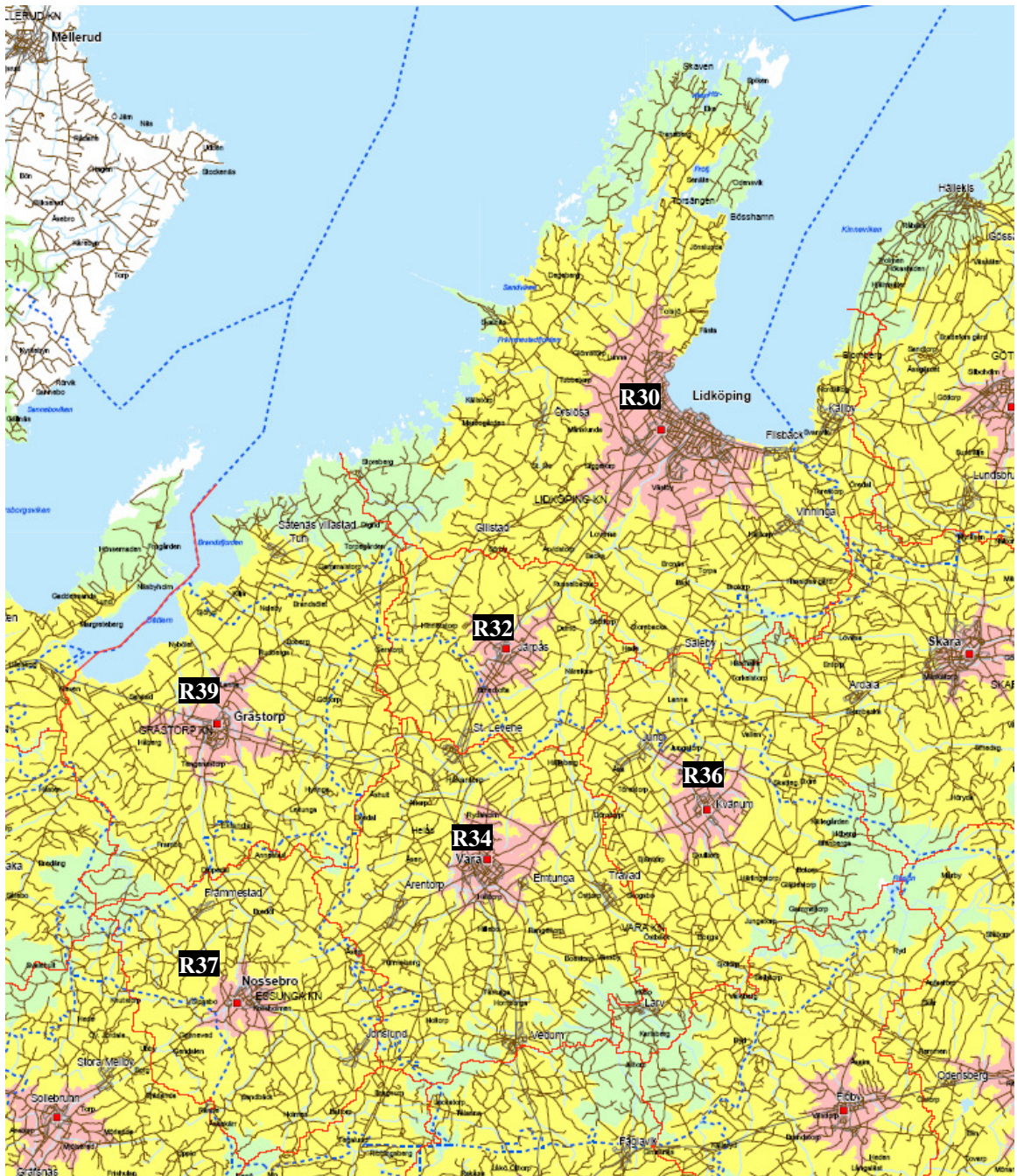
Målet med verksamheten är kunna utföra snabba och effektiva räddningsinsatser samt ge drabbade ett bra omhändertagande.

Resursenhet

Enheten ansvarar för att utföra planerade aktiviteter inom organisationens tre enheter. Arbetsuppgifterna innefattar bl.a. intern service, fixarbrandis, extern utbildning, intern utbildning/övning, tematillsyn och insatsplanering. Resursenheten ska också bemanna en skärsläckarenhet med två personer dagtid samt fylla behovet av bemanning i utryckningsorganisationen vid ledigheter och sjukfrånvaro.

Resursenheten består av en Driftledare för intern service, en serviceman/fixarbrandis, tre Bandförmän samt ett dagtidstjänstgörande skiftlag som består av en Brandmästare, en Bandförmän och tre Brandmän.

Utryckningsorganisation



De rosa ytorna visar 0-10 minuters insatstid, gula ytorna 10-20 minuter och gröna ytorna 20-30 minuter. De röda strecken beskriver var räddningsstyrkorna möts om de får larmet samtidigt.

Beredskap

Plats	Antal och funktion	Anspännings- tid (tid från larm till dess att styrkan lämnar brandstationen)
Räddningschef i beredskap	RCB	90 sek på telefon
Insatsledare Lidköping	IL	90 sek
R30 Heltid Lidköping	SL+3 Bm	90 sek
R30 Deltid Lidköping	SL+1 Bm	10 min
R32 Deltid Järpås	SL+2 Bm	5 min
R34 Deltid Vara	SL+4 Bm	5 min
R36 Deltid Kvänum	SL+4 Bm	5 min
R37 Deltid Nossebro	SL+4 Bm	5 min
R39 Deltid Grästorp	SL+4 Bm	5 min
R30-39 Heltid över ytan Dagtid, vardagar	2 SL	90 sek

RCB;Räddningschef i beredskap

IL;Insatsledare

SL;Styrkeledare

Bm;Brandman

Räddningstjänsten skall ha beredskap för att inom godtagbar tid kunna genomföra räddningsinsatser. Med godtagbar tid avses mindre än 10 minuter för tätorterna Lidköping, Järpås, Vara, Grästorp, Nossebro och Kvänum, mindre än 20 minuter i tätorterna Vinninga, Lovene, Filsbäck, Jung, Tråvad, Vedum, Arentorp, Stora Levene, Flakeberg, Främmestad, Essunga och Jonslund. Övriga områden skall nås inom 30 minuter. Tabellen och bilden ovan anger styrkornas placering, bemanning och anspänningstid.

Kompetens

Räddningschef i beredskap och Insatsledare i jour skall minst vara utbildad i kurs B för räddningsledning eller motsvarande äldre utbildning.

Övriga befäl skall minst vara utbildade i kurs A för räddningsledning eller motsvarande äldre utbildning.

Brandmän skall minst ha utbildningen skydd mot olyckor, utbildning för räddningsinsats eller motsvarande äldre utbildning.

Förmåga

Stations nr:	R30	R30	R32	R34	R36	R37	R39
anspänningstid:	90 sek	10 min	5 min	5 min	5 min	5 min	5 min
Bemanning:	5 pers	2 pers	3 pers	5 pers	5 pers	5 pers	5 pers
Bränder							
Livräddning och rökdykning i normalriskmiljö	S	F	F	S	S	S	S
Industribrand, Brand i hög riskmiljö	F	F	F	F	F	F	F
Räddningsinsats i publika lokaler/Utrymning av vårdanläggning	F	F	F	F	F	F	F
Räddningstjänst inom skärgård	S	F	-	-	-	-	-
Större brand i skog, mark och svårframkomlig terräng	S	F	F	S	F	S	S
Vätskebrand max 300 m ²	S	F	F	S	F	S	S
Vätskebrand över 300 m ²	F	F	F	F	F	F	F
Trafikolyckor, fastklämda och undsättning							
Losstagnation av fastklämda	S	S/F	S/F	S	S	S	S
Losstagnation av fastklämda i tunga konstruktioner	S	F	F	F	F	F	F
Flyghaveri	F	F	F	F	F	F	F
Järnvägsolycka	F	F	F	F	F	F	F
Ras i raviner	F	F	F	F	F	F	F
Ytlivräddning i vattendrag & sjö	S	S/F	F	S	F	S	S
Utsläpp av farliga ämnen							
Kemdykning	S	-	-	-	-	-	-
Sanering av personer och materiel	S	F	F	F	F	F	F
Statlig Räddningstjänst							
Hjälp vid sjöräddning och miljöräddning till sjö	S	-	-	-	-	-	-
Efterforskning av försvunna personer	S	S	S	S	S	S	S
Övrigt							

Räddningstjänst med radioaktiva ämnen	A	A	A	A	A	A	A
Ledning av större insatser och under lång tid	S/A	-	-	-	-	-	-
Utföra HLR och första hjälpen	S	S	S	S	S	S	S

- S; Styrkan kan självständigt utföra insatsen eller utgöra förstärkning till annan organisation. Tid till insats framgår på kartan med insatstider.
- F; Styrkan kan utföra insatsen efter det att förstärkning görs med egna organisationens resurser. Tid till insats är när den eller de styrkor anländer som utgör förstärkning. Detta varierar beroende på anspänningstid och körtid.
- A; Avser att skaffa förmågan med hjälp av egna och andra organisationer eller myndigheters samverkan

Organisationen skall klara av minst fyra självständiga insatser samtidigt, med egna resurser under max 1 timme dvs. S+S+S+S eller en större insats och en normal insats. Under tiden som insatserna pågår så skall ytterligare beredskap finnas för att kunna påbörja ytterligare två insatser i området. Tiden från larm till dess att insatsen kan påbörjas är dock betydligt längre i detta fall än normalt.

Räddningstjänst under höjd beredskap

Räddningstjänsten skall kunna förstärka sin organisation för att klara de utökade risker som tillkommer under höjd beredskap. Grunden är den fredstida organisationen och dess ansvarsområden med det undantaget att i stort sett alla resurser används till skadeavhjälpan verksamhet. Under en återtagningsperiod inför ett hotande krigsläge skall räddningstjänstens organisation förstärkas för att klara följande uppgifter.

- Resurser för undsättning
- Resurser för sanering vid användning av kemiska stridsmedel.
- Røjning av oexploderad ammunition
- Räddningshundekipage
- Räddningsstab

Tidigare planeringsunderlag som utarbetats i samråd med Länsstyrelsen gör att Lidköpings kommun skall vara dimensionerad för fem typskador samt Vara, Grästorps och Essunga för en typskada var.

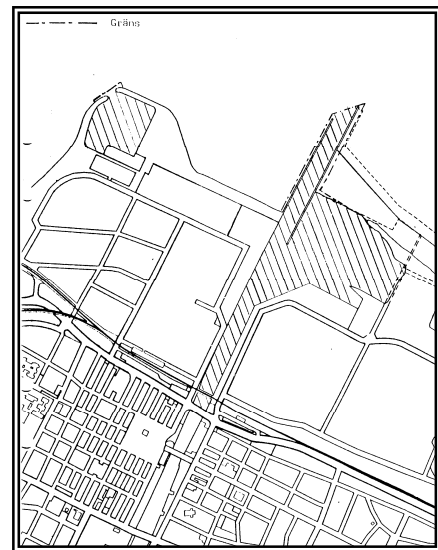
Varning och information

Signalen Viktigt meddelande (VM-signalen) kan ges inom Lidköpings tätort via fast monterade tyfonanläggningar. Inom övriga områden sker varningssignalering med hjälp av signaldon monterade på räddningstjänstens fordon. Signalen samordnas med information i Sveriges Radio, SVT och TV4.

Vid avbrott i teleförbindelserna kan allmänheten nå SOS Alarm från respektive brandstation med en fast monterad hjälptelefon. Vid extraordinära händelser kan tillfälliga larmplatser upprättas.

Hamnar och deras gränser i vattnet

Ansvar för livräddning och miljöräddningstjänst i Väneren är statlig räddningstjänst. Detta ansvarar Sjöfartsverket respektive kustbevakningen för. Hamnområden¹ däremot är kommunal räddningstjänst. Hamnarna som berörs i vårt område är Lidköpings hamn samt Lidköpings småbåtshamn. Hamnområdena redovisas på bilden.



¹ Kommunalt hamnområde är de streckade ytorna på kartan.

Avtal

Avtal om förstahandsinsats med närmaste räddningsstyrka. Avtalen syftar till att ge kommuninnevånare hjälp så snabbt som möjligt. Det vill säga närmaste station larmas. Dessa avtal gäller med Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund, Räddningstjänsten Alingsås – Vårgårda, Räddningstjänsten Herrljunga, Räddningstjänsten Falköping – Tidaholm samt Räddningstjänsten Skara – Götene.

Kemavtal Skaraborg. Avtalet syftar till att samordna kemresurser i Skaraborg så att slagkraftigare insats kan göras direkt och i ett längre perspektiv.

Avtal med SOS alarm om utalarmering av räddningsstyrkor.

Avtal med Larmtjänst AB om akut restvärderäddning. Avtalet syftar till att räddningstjänsten kan påbörjar restvärderäddning vid räddningsinsats.

Avtal mellan kommunerna i Västra Götaland avseende samverkan inom räddningstjänstområdet.